

«Moltes vegades és la condició familiar el que acaba desestructurant els alumnes»

La Torre conversa amb Meritxell Garrigós, coordinadora de l'Escola de Noves Oportunitats Educatives de Terrassa

Meritxell Garrigós a les portes de l'ENOE, a la Masia de Ca n'Anglada | Lluís Tomàs

Meritxell Garrigós Melero és **professora** i **psicòloga** i fa més de 20 anys que està involucrada en diversos projectes educatius. Ha treballat en centres ocupacionals per malalts mentals i en centres de salut mental. 22 anys han passat des que va ingressar a l'escola municipal **La Llar de Terrassa**, on ha exercit de docent i posteriorment ha format part de l'equip directiu, el qual ha liderat durant quatre anys, fins al setembre de 2021. Des del mes de **març**, ha estat seleccionada com a **coordinadora** de la nova **Escola de Noves Oportunitats Educatives** (ENOE).

L'**ENOE** és un projecte amb l'objectiu principal de **reingressar** al sistema educatiu joves que han **abandonat els estudis**. Amb un total de **20 places** i una atenció especialitzada, Garrigós, juntament amb **dos orientadors** més, treballa per combatre l'exclusió educativa, el fracàs i l'**abandonament escolar** d'alumnes en situació d'atur o sense qualificació. **La Torre** ha pogut entrevistar-la per parlar sobre aquest nou projecte impulsat des de l'**Ajuntament de Terrassa**.

- Com neix l'ENOE?

- Amb l'arribada de la nova legislatura, la regidora d'Educació, Teresa Ciurana, va començar a

parlar-me del projecte de l'Escola de Noves Oportunitats Educatives. Ens plantejàvem que havíem de fer amb aquelles persones que arriben a l'escola d'adults, però també què havíem de fer amb les que ni arribaven. Per tant, ja des de fa quatre anys va sortir la idea de crear a Terrassa una escola d'aquestes característiques. Suposo que, tot i estar en el pla polític, la pandèmia ha fet que trigués una mica més a arribar. Llavors la idea de l'ENOE és que joves d'entre 16 i 21 anys que no tinguin objectius educatius o laborals disposin d'un acompanyament de llarga durada. Perquè la diferència d'aquest projecte amb la resta és la durada.

- Quin és l'objectiu principal?

- L'objectiu és crear un itinerari personalitzat per a cada alumne, no tots faran el mateix durant aquests dos anys. Es pretén conèixer-los al màxim durant el primer any per després poder-los derivar a recursos més adequats per ells. Aquests recursos són diferents: alguns aniran a l'Escola d'Adults a fer un curs preparatori per la prova d'accés d'un grau mitjà; uns altres acudirán a un certificat de professionalitat; altres amb més pressa intentarem que vagin a fer pràctiques a alguna empresa perquè agafin experiència laboral. Per tant, la idea no és que tots vagin junts durant aquests dos anys, sinó que adquireixin competències bàsiques, molt bàsiques. És a dir, al principi que arribin puntuals, que se sàpiguen comportar, que vinguin als llocs... tot aquest tipus de coses. També cal reforçar molt la llengua, el català i el castellà; les matemàtiques, tenim un recurs extern a les tardes que ens ajuda. És tot molt divers, la idea és crear aquest itinerari personalitzat perquè puguin ser acompanyats, cadascú amb les seves necessitats.

"En moltes ocasions és la condició familiar el que acaba desestructurant a un alumne perquè no es pugui treure l'ESO"

- Quines són les diferències de l'ENOE en comparació amb altres escoles?

- La idea és que els alumnes vinguin, que compleixin unes normes entorn de l'horari, de com comportar-se, de no consumir dins l'horari escolar, etc. En comparació amb altres escoles, una cosa que ens pregunten molt és quin títol donem, quan no en donem cap. La formació que fem en el primer any està molt centrada en les competències bàsiques, el treball per projectes, l'aprenentatge de servei, l'orientació laboral, etc. A aprendre a valorar moltes coses d'una manera molt diferent. Intentem que tot tingui un fil conductor i que les coses s'expliquin molt bé. Tot això ells no ho han fet a l'institut, els posem en moltes situacions que no tenen res a veure amb el tipus d'ensenyament de secundària. És més sobre competències bàsiques.

- L'atenció per alumne és molt especialitzada.

- Sí. Hi ha estones que els alumnes estan junts, però en general l'atenció és molt diversa. El que ens cal cada dia és veure què necessita cadascú. A qui li hem de posar la norma d'arribar a les nou del matí o a qui li hem de demanar simplement que vingui, perquè fins ara era totalment absentista. De vegades és difícil fer aquestes diferències perquè lògicament ells ho veuen des del seu punt de vista, però realment personalitzar l'atenció és l'enriquiment del projecte. L'èxit aquí és que aquests nanos t'estiguin venint cada dia i, al final, que de 20 te n'estiguin venint 15 és positiu.

Meritxell Garrigós ha sigut directora de l'escola municipal La Llar abans d'arribar a l'ENOE Foto: Lluís Tomàs

- Com definiria el tipus d'alumnes que tenen aquí?

- Els requisits que tenim és que siguin alumnes d'entre 16 i 21 anys amb certa motivació per estar en un recurs i fer alguna cosa. La majoria de nois i noies que tenim aquí són capaços de verbalitzar-te que porten dos anys a casa sense fer res i que tenen ganes de canviar-ho. Potser després els hi costa venir cada dia i fer totes les activitats, però tenen voluntat. No hi ha cap altre requisit per algú que vulgui formar part d'aquest projecte.

- És una situació socioeconòmica baixa un dels denominadors comuns entre els alumnes?

- Està clar que sí, la majoria són de nivell socioeconòmic baix. La segregació i la gran immigració comporta que hàgim d'estar posant recursos a l'abast d'aquests tipus de col·lectius. En moltes ocasions és la condició familiar el que acaba desestructurant a un alumne perquè no es pugui treure l'ESO. A vegades també pot ser una malaltia mental dels mateixos progenitors, que no acaben d'acompanyar aquests joves d'una manera normal.

"Hem d'entendre que potser hi ha persones que no estan en el context necessari per deixar-se aconsellar i estar amb nosaltres aquí cada dia"

- Doncs, s'han trobat amb la situació que és la família qui posa dificultats i no l'alumne?

- Sí. Hi ha famílies que no veuen clar l'objectiu del programa, es pensen que aquí els seus fills es trauran l'ESO, quan aquest és un recurs que pot servir de pont per anar a l'Escola d'Adults i puguin obtenir el títol. També hi ha altres que no valoren el que podem oferir, diuen que al màxim a què poden aspirar els seus fills és a ser netejadors. O pares i mares que a primera hora del matí et justifiquen la falta del seu fill perquè ha de cuidar el germà, perquè li fa mal la panxa; són excuses.

- Tot i això, la relació directa amb les famílies és un dels aspectes que treballen més.

- Cada setmana les truquem canviant el discurs de la negativitat. Entre dijous i divendres ens posem en contacte per dir-los què han fet de bo els seus fills. A vegades, els pares creien que els seus fills estaven a l'institut i realment no hi eren, trucar una família per dir que el seu fill ha estat bé, ha vingut tots els dies i ha fet la feina, és molt important.

"Si no tenen un entorn que els ajudi a canalitzar les emocions, la manera que ells troben per fer-ho és a través dels porros, l'alcohol, la violència"

- En aquest sentit, quina importància li donen a la salut mental dels alumnes?

- És una de les bases del nostre projecte. Si tu no estàs bé a nivell emocional, el teu dia a dia no funcionarà. A més a més, hem d'entendre que són adolescents. És a dir, ja no només hem de tenir en compte la gestió emocional de tot els que els hi passa, que a vegades són temes molt complexos, sinó que estan amb les hormones disparades. Si no tenen un entorn que els ajudi a canalitzar les emocions, la manera que ells troben per fer-ho és a través dels porros, l'alcohol, la violència. Aquí intentem oferir-los altres vies allunyades del que ells entenen com a normalitat.

- Amb situacions tan complexes, què valoren com a èxit en aquest projecte?

Un 100% d'èxit no tindrem. La idea és que aconseguim el màxim de casos positius i que pel que no hagi fet el clic, tenim temps. Hem d'entendre que potser hi ha persones que no estan en el context necessari per deixar-se aconsellar i estar amb nosaltres aquí cada dia. Hi ha moltes situacions externes que fan que no sigui possible. Estem tenint una mitjana de 14 o 15 alumnes, per tant, ja és un èxit que vinguin.

Cartell a les portes de l'Escola de Noves Oportunitats Educatives Foto: Lluís Tomàs

- Un escola com aquesta, amb un seguiment de dos anys, no existia a Terrassa.

- Exacte. La idea del projecte és que tinguin la possibilitat d'externalitzar-se a un recurs, és a dir, fer un certificat de professionalitat del que es vegi més adequat per a cada persona. Però si aquest certificat de professionalitat no funciona o s'acaba i no hi ha feina, l'alumne retorna a l'escola. Hi ha un retorn que pot arribar a ser de dos o tres anys per seguir-los acompanyant. Moltes vegades el que ens havíem dedicat a les escoles és a derivar els joves a altres recursos i com a molt fer-los una trucada de seguiment, l'ENOE continua com a referent en el seguiment de l'alumne.

- Arriba tard?

- No, de fet és ara quan s'estan posant en marxa aquests tipus de projectes a Catalunya. S'espera que la nova llei de l'FP comenci a tenir-nos en compte i a considerar-nos com a recurs. Lògicament, fa molts anys que es parla de l'absentisme i l'abandonament prematur i ja existien molts recursos a la ciutat, però o no es coneixien o no estaven coordinats. És clar que si s'hagués engegat fa anys, tindríem el camí més encarat, però projectes se n'han fet de menor envergadura.

- Quanta culpa té l'educació convencional de la situació dels teus alumnes?

- Des de fa uns anys el nombre d'orientadors ha augmentat als instituts. Tanmateix, també és cert que, amb centenars d'alumnes, no es pot fer una atenció personalitzada com la que tenim aquí. L'educació està molt saturada, hi ha instituts que tenen recursos però no els suficients per a fer-se càrrec de tothom. És molt fàcil culpar el sistema educatiu, perquè està clar que no està funcionant per a un sector de la societat, però no donen l'abast. El que no està funcionant són els recursos. En el moment en què inverteixes més, la cosa funciona; no obstant això, ara falta personal.